

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Tjeerd Bischoff
Titel	Een vijand van niks
Jaar	1999
Uitvoering	Huis aan de Amstel / Mechtild Prins

Copyright (C) 1999 by Tjeerd Bischoff

EEN VIJAND VAN NIKS

TJEERD BISCHOFF

EEN VIJAND VAN NIKS ging in première op 16 oktober 1999 bij Huis aan de Amstel in de regie van Mechtild Prins

Rolverdeling:

Geke: Tessa du Mée

Frans : Peter van Heeringen

Titus: Adri Overbeeke

Tanja: Julia Henneman

© 1998
Tjeerd Bischoff
Mr.P.N. Arntzeniusweg 114
1098GT Amsterdam
tel. 020-4682103
moeli.bis@planet.nl

EEN VIJAND VAN NIKS

Een huiskamer in half onttakelde staat. Overal dozen en plastic vuilniszakken. Misschien staat er een radio aan. Er is niemand. Een stem.

GEKE(off-stage)

Freek! Freek, ik ben terug!

Geke komt binnen met een enorme schelp in haar handen. Ze is net terug van vakantie, misschien draagt ze een petje tegen de zon.

GEKE

Freek! Kom eens kijken wat ik heb!

Ze ziet de dozen en zakken en komt tot stilstand.

GEKE

Freek?

Ze legt de schelp weg en raapt een wandelstok op. FRANS komt binnen.

FRANS

Hé, afblijven!

Geke laat de wandelstok vallen.

FRANS

Wie ben jij? Wat doe je hier?

GEKE

Wat doe jij hier?

FRANS

Dat gaat je niks aan.

GEKE

O nee?

FRANS

Nee. Dit huis is van Freek Terpstra, en Freek Terpstra is mijn opa.

GEKE

Ik heb jou anders nog nooit gezien. Freek is al vijf jaar mijn buurman en ik kom hier bijna iedere dag, maar ik heb jou nog nooit gezien.

FRANS

Nou en! Ik heb jou ook nog nooit gezien. Misschien ben jij zijn buurmeisje wel niet. Misschien kom jij hier wel om de boel leeg te jatten.

GEKE

Je weet gewoon niet waar je over praat, sukkel. Freek en ik zijn hele erge vrienden. We hebben samen een vijver gemaakt. Mijn moeder zegt altijd: 'Als je Freek roept, komt Geke, en als je Geke roept, komt Freke.'
Zo zit dat, snap je wel.

FRANS

Nou en. Mijn moeder zegt altijd:
'Freek en Frans, zijn heel wat mans.'

GEKE

O ja, zegt ze dat? Hoe kan het dan dat ik jou nog nooit gezien heb, als jullie zoveel mans zijn.

FRANS

Wij hoeven elkaar niet te zien, om vrienden te zijn. Wij schrijven elkaar. Hele lange brieven. Maar dat gaat jou natuurlijk boven de pet.

GEKE

'Zalig Kerstfeest en gelukkig nieuwjaar', zul je bedoelen.

FRANS

Gemene rottrut.

GEKE

Lulletje rozewater. Ik geloof er niks van, ik heb Freek nog nooit over jou gehoord.
Freek! Freek!

FRANS

Die is dood.

GEKE

Wat.

FRANS

Die is dood. Nou sta je wel even te kijken, hè.

GEKE

Nietwaar.

FRANS

Waarom was je niet op de begrafenis, als jullie zo heel erg bevriend waren.

GEKE

Ik was op vakantie. Je bent gemeen, hij is niet dood.

FRANS

Hij is wel dood. We zijn z'n spulletjes al aan het verdelen.

GEKE

Klootzak.

Ze vliegt Frans aan. Een verbeten gevecht, in stilte.

FRANS

Hij is dood, stomme trut, hij is hartstikke dood.

Geke rent weg. Frans hijgt na.

FRANS(tot publiek)

Omgevallen op het zandpad, zomaar. De postbode heeft hem gevonden. Tien dagen geleden hebben we hem begraven. En nu ligt hij daar. Voor altijd, zegt mijn vader, maar dat geloof ik niet, dat kan niet. Ik weet zeker dat hij nog ergens is.

Hij ziet de schelp, door Geke achtergelaten.

Titus op. Misschien draagt hij slippers. Hij schopt per ongeluk tegen de stok en begint op één been rond te dansen.

TITUS

Aaah, m'n kleine teen, m'n kleine teen, aah. Welke idioot heeft die stok hier neergelegd. Gloeiende, gloeiende... midden in de loop, ik had m'n nek wel kunnen breken.

Hij schopt tegen de stok en grijpt opnieuw naar z'n bezeerde teen.

TITUS

Aaah... jezuskanerkaasennijptang... aaah.

FRANS

Papa, stel je niet zo aan.

TITUS

Wat?

FRANS

Stel je niet zo aan. Ik heb honger.

TITUS

Nou en? Dan smeer je een boterham.

FRANS

Ik wil taart. Jij zou een taart maken. Dat heb je beloofd.

TITUS

Hoe kom je daar nou bij?

FRANS

Dat heb je gezegd.

TITUS

Dan bedoelde ik in ieder geval niet nu. Eerder volgend jaar, ofzoiets. (tot publiek) Als vader heb je niet veel in te brengen vandaag de dag. Je mag blij zijn als ze je af en toe groeten, maar verder ben je een kakkerlak, een ding van niks. Heb jij de sluiters gehad?

FRANS
Wat?

TITUS
De vuilniszakkenluiters.

Tanja op met vuilniszakkenluiters.

TANJA
Ze lagen in de bix. Je had ze in de geitenbix gelegd.

TITUS
Je? Hoezo 'je'.

TANJA
Ach god, z'n wandelstok. Het stokkie is z'n baasje kwijt. Zo'n mooi glad dingetje. Weet je nog dat hij jou daarmee een keer heeft gered, toen je in de slenk van Siep was gevallen.

TITUS
Nietwaar.

TANJA
Welwaar. Hij haakte die stok onder je oksel en trok je in één keer op de wal. Je was bijna verzopen.

TITUS
Dat is gewoon niet waar. Je bent net Freek.
(tot publiek) Die zei ook altijd dingen die niet klopten, heel vervelend.

TANJA
Is het niks voor jou?

TITUS
Over m'n lijk. Dat ding heeft net geprobeerd m'n benen te breken.

TANJA
Dan neem ik het. Kostbaar stokkie, prachtig kersenhout.

TITUS
Is dat kersenhout?

TANJA
Ja.

TITUS
Mag ik nog es zien. Misschien vind ik het toch wel leuk.

TANJA
Te laat. Dit gaat mooi bij mij in de doos.

TITUS
Hoeveel dozen heb je al?

TANJA
Bijna zes.

TITUS
Ik vind het wel een beetje raar. Ik heb nog geeneens een halve.

TANJA
Eigen schuld. Jij wil niks hebben.

TITUS
Omdat het allemaal troep is, alles is half stuk. Er zit niks bij, waarvan ik nou denk, 'hè ja, wat leuk, wat wil ik dat nou graag hebben.'

TANJA
Dus neem ik alles.

TITUS
Ja, maar het duurt wel eindeloos. Ik wil niet vervelend zijn, maar zoals jij ieder frutseltje, ieder snotje moet betasten en er dan ook nog een herinnering bij ophaalt...

TANJA
Nou en? Wat maakt het uit? We hebben tijd zat?

TITUS

Jij misschien, maar ik niet. Ik heb een gezin, ik heb een restaurant, 't is hoogseizoen, ik stik zowat van de verplichtingen.

TANJA

Wat ben jij ongelofelijk vervelend. Ik ga wel met iemand anders herinneringen ophalen, met de postbode ofzo.

Geke op.

TANJA

Geke. Ben je terug? Heb je het al gehoord?

Geke knikt. Ze begint te huilen. Tanja omhelst haar. Titus en Frans staan er bedremmeld bij.

GEKE

Wanneer is het gebeurd?

TANJA

Ruim twee week geleden.

GEKE

Op welke dag?

TANJA

Maandag.

GEKE

Maandag heb ik hem nog gezien, maandag gingen wij op vakantie. Dan moet het vlak daarna zijn gebeurd.
We hadden ruzie. Over z'n plaspillen.

TANJA

O ja?

GEKE

Hij wou ze niet slikken, want hij was geen koe. Dat zei hij, 'ik ben geen koe'.
En toen hadden we nog ruzie over een vis, die ik had gevangen voor de
vijver. Volgens hem was het een snotbaarsje, maar dat was niet zo, het was
een zilvervoorn. Dappere Dodo.

Ze begint weer te huilen.

TANJA

Wil je een glaasje water?

GEKE

Ja.

Tanja af.

GEKE(tot Frans)

Heb jij hem gezien?

FRANS

Wie.

GEKE

Freek. Toen hij...

FRANS

Ja.

GEKE

Hoe zag hij eruit?

FRANS

... dood.

GEKE

Dood.

FRANS

...een beetje gelig.

GEKE

Maar had hij pijn?

FRANS

Dat kan toch niet als je dood bent.

GEKE

Nee, hè

Freek zei dat de dood nog niet zo lang bestaat, nog maar één miljard jaar.
Weet jij wat dat is, dood?

FRANS

Er was een jongetje, die dacht dat opa Freek met de vuilnisauto zou worden opgehaald. En dan hup, op de vuilnisbelt. Omdat z'n hart stuk was.

GEKE

En jij, wat denk jij?

FRANS(tot publiek)

Tijd tikt, hart klopt,
vogel schrikt, hart stopt,
opa sterft, familie erft.
Een dag later.

SCENE 2

Titus, Tanja, Geke en Frans op. Tanja pakt een verrekijker uit het kastje. Er zit een briefje aan.

TANJA

'Voor Geke. Lieve Geke, deze kijker is voor jou. Omdat je zo van speuren houdt. Het leven ligt voor je en ik denk dat er vele raadsels en geheimen liggen te wachten tot jij ze ontdekt. Niet verdrietig zijn, dat ben ik zelf ook niet. Kus Freek. PS Zorg goed voor de vijver.'
Kijk es lieverd.

TITUS

Goed ding. Best veel waard. Dat had ik nou ook wel leuk gevonden.

Geke neemt de verrekijker in ontvangst en loopt naar buiten.

TITUS

Wat een kattig meisje. Ze zegt geeneens 'dankjewel'.

TANJA

Ze krijgt het toch ook niet van jou.

Tanja haalt een doos tevoorschijn.

TANJA

'Voor Frans'.

FRANS

Dat is voor mij. Voor mij.

Hij pakt de doos.

TITUS

Voor Geke, voor Frans, voor Geke, voor Frans...

Mag ik er even bij.

Titus kijkt in het kastje.

TITUS

Leeg. Gewoon niks. Wij krijgen helemaal niks.

TANJA

Stel je niet aan. Wij krijgen alles.

TITUS

Ja, de troep. Maar niet iets speciaals, niet iets dat hij voor ons heeft weggelegd, niet iets met een briefje.

Of denk je dat er nog ergens anders iets...

TANJA

Nee.

TITUS

E

Nee, dat denk ik ook niet. Alles wat de moeite waard is is voor anderen.
Maar z'n eigen kinderen is hij gewoon vergeten.

TANJA

Doe niet zo zielig.

Frans heeft ondertussen de doos opengemaakt. Er zit een steen in en een briefje.

TITUS

Verrek. Dat is mijn vuistbijl. Mag ik even zien? Staat daar echt 'Frans'? Wat
idioot. Wat staat er op dat briefje?

FRANS

Afblijven.

'beste Frans, ik ben blij dat je zo'n mooi cijfer hebt gehaald voor je
spreekbeurt.'

TITUS

Spreekbeurt? Wat voor spreekbeurt.

FRANS

'Je vader was als kind ook gek op hunebedden en dat soort dingen. In deze
doos zit een echte vuistbijl, die opa ongeveer dertig jaar geleden heeft
gevonden, samen met je vader. Waarschijnlijk is het een unieke vondst.
Voor zover mij bekend, zijn er in deze streek nooit eerder overblijfselen uit
de steentijd aangetroffen. Dus, of de archeologen zoeken niet goed, wat me
niet zou verbazen, of deze Batavier was ernstig verdwaald. Hoe dan ook,
het is duizenden jaren oud, en je kan er flinke klappen mee uitdelen. Pas er
maar goed op. Groeten van opa Freek, die heel erg trots op je is.'

TITUS

Ik vind dit echt belachelijk. Dat is gewoon mijn vuistbijl.

FRANS

Hoezo jouw vuistbijl? Ik krijg hem net. Dat zie je toch.

TITUS

Dat kan wel zijn, maar hij is van mij. Ik heb hem samen met opa gevonden,
ik mocht hem hebben. Kijk..

Hij graait Frans het briefje uit z'n handen.

TITUS

...kijk dan, hij zegt het zelf, hier: '...die opa ongeveer dertig jaar geleden heeft gevonden, met je vader.' MET JE VADER.
Ik begrijp niet hoe hij het in z'n hoofd haalt om hem zomaar weg te geven.

TANJA

Hij heeft al die tijd in de vensterbank gelegen. Papa dacht vast dat je hem niet meer wilde.

TITUS

Ik was hem gewoon vergeten. Als ik wist dat hij nog bestond, had ik hem allang meegenomen. Zo'n prachtding.
Ik vind het ook helemaal geen kinderspeelgoed. Kom maar hier met dat ding.

FRANS

Nee.

TITUS

Vooruit, Frans. Kom op.

FRANS

Nee, ik heb hem gekregen.

TITUS

Kom op, ik word boos. Vooruit.
Als ik dood ben, mag jij hem hebben.

TANJA

Hou op. Laten we taart gaan eten.

FRANS

Als jij hem zo graag wil, had je er maar beter op moeten passen.

TITUS

Als jij hem niet gewoon geeft, dan pak ik hem af.

TANJA

E

Ophouden! Anders neem ik hem in beslag en dan krijgen jullie hem geen van beiden.

TITUS

Jij krijgt hem sowieso niet met je zes dozen vol.

TANJA

Ik wil geen geruzie over papa's dingetjes. Waarom nemen jullie hem niet samen? Of geef hem aan het archeologisch museum.

TITUS

Hoezo?

TANJA

Misschien willen zij hem hebben, weet ik veel.
Of laat hem onderzoeken. Hebben jullie dat wel eens gedaan?

TITUS

Nee.

TANJA

Moet dat dan niet? Misschien is het geen echte, dat zou me niets verbazen, misschien heeft papa Freek hem wel zelf gemaakt, om jou een plezier te doen.

TITUS

Doe niet zo raar.

FRANS

Dit is een echte, dat zie je zo.

TANJA

Dan moet ie helemaal naar een archeoloog.

TITUS

Tanja heeft gelijk. Dit is een zaak van de wetenschap. Wie weet komt ie wel in de krant: 'Vuistbijn van Titus Terpstra blijkt unieke vondst.'

FRANS

'Vuistbijn van Frans Terpstra.'

TANJA

Daar kunnen jullie dan later ruzie over maken, als ik er niet bij ben.

FRANS

Ik wil het niet.

TANJA

Wat niet.

FRANS

Ik wil niet dat het museum hem krijgt. Hij is gewoon van mij.

TITUS

Nou moet je ophouden.

FRANS

De vuistbijl gaat niet naar het museum, punt uit.

TITUS

De vuistbijl gaat wel naar het museum, punt uit. En ik wil er niet over discussieren, het moet gewoon.

Titus probeert de steen af te pakken. Een worstelpartij.

TITUS

Aaaah... m'n kleine teen aaah ben je niet goed bij je hoof ofzo... aaah.

Hij duikt op Frans en pakt de bijl af.

FRANS

Geef hier, geef terug.

TITUS

Ik peins er niet over.

TANJA

Ik ga taart eten. Frans ook een stuk?

FRANS

Nee.

TANJA

Speciaal gemaakt door je vader...

FRANS

Ik wil geen taart, ik moet zijn taart niet.

TANJA

Jij, Titus?

FRANS

Ik wil helemaal niks meer. Ik ga niet eerder eten voordat ik mijn vuistbijl terug krijg.

TITUS

Doe niet zo belachelijk. Je bent Gandhi niet.
Als je maar niet denkt dat ik me op die manier laat chanteren.

FRANS

Ik meen het.

TITUS

Jaja, dat zal wel. Maar toevallig ben ik de baas hier, want ik ben de vader.
En deze vader heeft besloten de bijl naar het museum te brengen en die gaat dat doen ook. En wel nu. Goedemiddag.
Ik word hier heel boos van, Fransje. Heel boos.

FRANS

Ik ook. Ik ben ook heel boos. En ik heet geen 'Fransje.

Titus af. Tanja snijdt de taart aan.

FRANS

Wie is Gandhi?

TANJA

Een held van opa Freek. Hij dwong het hele engelse rijk op de knieën door niet te eten. Ze waren bang dat hij dood ging, dus deden ze wat hij wilde.

FRANS

Goh.

TANJA

Een hongerstaking is niet niks, snap je.

Titus op.

TITUS(tot Tanja)

Kun jij je motor even van de oprit halen. Ik krijg hem niet van z'n plek.

FRANS(tot publiek)

Kat mauwt,
hond grauwt,
uil jaagt,
honger knaagt.

SCENE 3

Frans alleen.

FRANS

Hij laat me gewoon verhongeren, z'n eigen kind. Ik heb al twee dagen niks gegeten. Helemaal niks. Als ik naar de muur kijk zie ik gehaktballen voorbijkomen, en pannenkoeken en stroopwafels, patat met mayonaise, bananen, dropveters, boerenkool, zelfs andijvie. Maar ik geef niet op. Wat Gandhi kan, kan ik ook.

Oeh, wat zal hij een spijt krijgen. Straks moet ik naar het ziekenhuis... En dan zal ie me smeken om toch maar te eten, maar dat doe ik niet. Dan is hij mooi te laat. Als ik dood ga is het zijn schuld. Wat zal mama boos op hem zijn. Wat zal hij ervan lusten.

Tanja op met een oude tas.

TANJA

Deze had hij altijd bij zich als hij bij mij kwam. Om een hapje mee te kunnen nemen uit de diepvries. Grappig, hè. Een echte lekkerbek. Een uitvreter was het.

Wil jij het hebben?

FRANS

Nee.

TANJA

Eerst ging hij altijd in bad, en dan moest ik z'n rug wassen. Heerlijk vond ie dat. Dan zat ie daar met dat bruine gerimpelde nekkie en z'n spierwitte pokkel, en dan begon ie vanzelf te zingen. En daarna lekker eten. Karbonaadje of een schnitzel...
Of zal ik het weggooien? 't is wel een oud vies ding. Nee hè. Nee.

Tanja stopt het in een doos.

TANJA

En altijd rabarber, daar was hij gek op. Er moest rabarber zijn.

Titus op.

TITUS

Ben je niet goed bij je hoofd?

TANJA

Hoezo?

TITUS

Je gaat toch niet de vuilniszakken doorzoeken van de dingen die ik heb weggegooid. Je gaat mijn werk toch niet lopen overdoen.

TANJA

Ik moet wel.

Tanja af, gevolgd door Titus.

FRANS(tot publiek)

Ze doen net of er niks aan de hand is, ze doen of ik er niet ben.

Geke op.

GEKE

Heb jij dappere Dodo gezien?

FRANS

Wat?

GEKE

Dappere Dodo, die vis. Vlak voordat ik op vakantie ging, heb ik een vis gevangen voor de vijver. Dat heb ik toch verteld?

FRANS

Dat snotbaarsje.

GEKE

Die zilvervoorn. Hij zit niet in de vijver. Ik heb wel een uur in de vijver staan kijken, maar ik zie hem niet. Heb jij hem gezien?

FRANS

Nee.

GEKE

Ik snap het niet.

FRANS

Misschien is hij opgegeten door een reiger.

GEKE

Nee, dat kan niet, die zijn hier niet.

FRANS

Die zijn overal.

GEKE

Maar niet hier. Te dicht bij zee.

FRANS

Door een kat dan.

GEKE

Katten zijn waardeloze vissers.

FRANS

Dan door een ander dier dat honger had.

GEKE

Waarom moet ie persée opgegeten worden. Er kan toch ook iets anders gebeurd zijn.

FRANS

Wat dan?

GEKE

Van alles. Je hebt er gewoon geen verstand van.

FRANS

Ik heb van opa Freek een vuistbijl gekregen. Die heeft hij dertig jaar geleden gevonden. Hij komt uit de steentijd, van de Batavieren.

GEKE

Is dat waarheid of giswerk?

FRANS

Wat?

GEKE

Je moet Freek niet altijd geloven. Dat zegt mijn moeder. Hij verzon dingen, of maakte ze mooier, hij sloeg er een slag naar. Giswerk, heet dat.

FRANS

Dit is geen giswerk, dit is de waarheid.

GEKE

Hoe weet je dat? Een paar honderd jaar geleden stond het hier nog onder water. Het was allemaal zee. Dus hoe kunnen hier dan Batavieren zijn geweest. Ik bedoel maar.

FRANS

Dat is niet waar, je liegt. Je kunt het gewoon niet hebben dat ik die bijl heb gekregen en jij niet.

GEKE

Wat kan mij dat nou schelen, zo'n steen.

FRANS

Die steen is wel heel veel waard, die is meer waard dan dit hele huis bij elkaar. En minstens duizend keer zoveel als dat verrekijkertje van jou. Je leest er nog wel eens over in de krant. 'Unieke vuistbijl van Frans Terpstra.'

GEKE

Laat hem dan eens zien.

FRANS

Nee.

GEKE

Waarom niet. Ben je bang ofzo.

FRANS

Ik heb gewoon geen zin.

GEKE

Volgens mij sta jij ongelofelijk op te scheppen, volgens mij lieg jij dat je barst, volgens mij bestaat die bijl helemaal niet.

FRANS

Die bijl bestaat wel.

GEKE

Laat hem dan zien.

FRANS

Nee.

GEKE

Leugenaar, leugenaar

Frans vliegt haar aan. Geke rent weg, achtervolgd door Frans.

Titus en Tanja op.

TITUS

Ik laat me niet dwingen. De volgende keer denkt hij, ik wil een tv op m'n kamer, of een zwembad in de achtertuin, ik ga maar even in hongerstaking. Of, als ik geen ijsje krijg, hou ik m'n adem in.

TANJA

Hou toch op. Dat jong heeft het gekregen van zijn opa, dat is belangrijk voor hem. Dat is iets groots. Doe niet zo kinderachtig. Je lijkt wel een baby.

TITUS

Dat vind ik flauw, Tanja. Dat vind ik heel erg flauw.

TANJA

Hier, neem die wandelstok. Dat is een mooi erfstuk voor een zoon.

TITUS

Ik wil die stok niet. Ik ben geen ouwe vent.

TANJA

Dat komt nog wel.
Waarom zeg je niet 'Fransje, jongen, misschien ben ik wat te hard van stapel gelopen. Ik ga dat bijtje weer terug halen.'

TITUS

Maar ik ben niet te hard van stapel gelopen, ik heb gewoon gelijk.

TANJA

Wat ben je toch een afschuwelijke stijfkop, nog erger dan je zoon. Net Freek. (tot publiek) Die heeft het woordenboek weggegooid, omdat het woord 'tuutjefluten' er niet in stond.
Je kind eet niet meer!

TITUS

Ik wil best een stap terugdoen, graag zelfs. Ik wil dat bijtje terughalen, ik

wil zelfs 'sorry' zeggen voor de manier waarop, dat ik niet aardig was of zoiets, maar ik laat me niet dwingen. Hij moet eerst ophouden met die idiote hongerstaking.

TANJA

Waarom zou ie? Leg me dat eens uit. Waarom zou ie?

TITUS

Kun jij niet met hem praten?

TANJA

Ik peins er niet over.

TITUS

Alsjeblieft.

TANJA

Waarom bel je je vrouw niet.

TITUS

Die gaat zich alleen maar zorgen lopen maken.

TANJA

Dat denk ik niet. Ik denk dat ze jullie allebei er ongenadig van langs geeft.

TITUS

Toe. Alsjeblieft. Jij kan dat zo goed. Tanja toe.
'Een smerige meid genaamd Tanja,
knoeide enorm met de ranja,
toen kwam haar broer Tietje,
die gaf haar een rietje,
maar zij dronk liever uit de kan, ja.'

TANJA

Nou, vooruit. Ik lijk wel gek. Als je maar niet denkt dat dit een gewoonte word. Frans! Frans!

Je gaat dat geruzie met papa niet over doen met je eigen zoon, hè. Dan breek ik je benen.

Frans op.

TANJA

Frans, beste neef, ik wil met je praten, over de bijl en het hongergedoe, afijn... ik snap dat je boos bent, ik heb het ook vaak genoeg met je pa aan de stok gehad, ik weet hoe moeilijk hij kan zijn, als kind al, een echte kleine etter, maar goed... ik vind dat je het hem genoeg betaald hebt gezet. Mijn arme broer maakt zich vreselijke zorgen. Hij slaapt slecht, hij piekert, het is gewoon zielig. Vannacht liep hij uren rond te spoken. Hij kon pas slapen nadat ik een bekertje warme melk voor hem had gemaakt.

FRANS

Dat drinkt hij thuis ook altijd.

TANJA

Oja?

FRANS

Met honing.

TANJA

Net als papa.

FRANS

En als dat er niet is met anijs.

TITUS

Dat gaat heel goed, Tanja.

TANJA

Hoe dan ook. Het is zielig, het is gewoon zielig voor hem. Je moet ophouden met die hongerstaking en dan gaan jullie er nog eens rustig over praten.

FRANS

Ik wil niet praten, ik wil mijn bijl.

TANJA

Ja, maar dit is niet de manier om dat te bereiken. Je vader voelt zich bedreigd. Je probeert hem te dwingen tot iets en dat vind ik niet eerlijk.

FRANS

Hij heeft mij ook gedwongen tot iets.

TANJA

Dat is waar, helemaal waar, maar...ik denk dat je vader het wil goedmaken. Alleen dan moet jij ophouden met die hongerstaking.

FRANS

Als hij belooft dat ik m'n bijl terugkrijg.

TANJA

Dat kan niet. Jij moet de eerste stap zetten.

FRANS

Waarom ik? Waarom zet hij niet de eerste stap?

TANJA

Je moet niet van die moeilijke vragen stellen.

FRANS

Hij is begonnen.

TANJA

Maar jij chanteert hem. Je vader vindt het niet opvoedkundig of zoiets. Je moet gewoon aardig voor hem zijn, anders anders... anders mag je niet bij me op de motor.

FRANS

Nou ben jij ook aan het chanteren.

TANJA

Nou en. Mij vang je niet met woorden, je moet gewoon doen wat ik zeg.

Eigenwijze snotneus.
Titus, doe het zelf maar.

TITUS

Frans, je moet goed luisteren. Ik wil dat dit afgelopen is, ik meen het, en ik heb nog maar heel weinig geduld. Ik ga je een aantal redenen geven waarom je op moet houden, je mag er zelf de reden uitkiezen die je het meest bevalt, als je maar stopt. En als je stopt, wie weet dat er dan iets kan. Misschien zeg ik wel 'sorry', wie weet.
Ten eerste: jij bent Gandhi niet. Voor een volwassen mens is het niet zo erg niet te eten, maar voor een kind ligt dat heel anders. Het kan gevaarlijk zijn.

FRANS

Is dat waarheid of giswerk?

TITUS

Wat?

FRANS

Is dat waarheid of giswerk? Moet ik je geloven of sla je er een slag naar?

TITUS

Nou ja zeg. Ik sta hier godverdomme mijn uiterste best te doen goeie argumenten te verzinnen en en en... Natuurlijk is het waar. Iedereen moet eten. Eten moet, eten is goed. Net als water en lucht, het moet. En als je het niet doet, dan ga je dood.

FRANS

Maar is dat anders voor kinderen?

TITUS

Hoezo?

FRANS

Dat zei je net.

TITUS

Je moet er niet de hele tijd door heen praten, natuurlijk is dat niet anders voor kinderen.

FRANS(tot publiek)

Vannacht was ik bang om dood te gaan. Het was pikkedonker. Ik was bang dat ze me voor altijd in een kist zouden stoppen. En dan begraven. Boven de grond gaat alles gewoon door: mensen eten, lachen, drinken, eten, maar zonder mij. Ik lig te wachten en te wachten, ik denk, nu moet het afgelopen zijn, maar nee, er kan altijd nog een uur bij, het houdt nooit op.

TANJA

Ten tweede...

TITUS

Wat?

TANJA

Ten tweede. Je hebt alleen nog maar 'ten eerste' gezegd.

TITUS

Ten tweede: jij bent Gandhi niet.

TANJA

Dat heb je al gezegd.

TITUS

Dat weet ik, maar nu ga ik er een heel ander argument aan vast koppelen. Jij bent Gandhi niet, wantwantwant.... bij Gandhi was het anders, het ging om een heel volk, het ging om principes en dat soort dingen. Maar bij jou draait het alleen maar om je zelf. Ikke ikke ikke.

Maar jij bent niet de enige op de wereld. Er zijn ook nog andere mensen. Ik bijvoorbeeld. Mijn vader is doodgegaan. Kun je je voorstellen wat dat betekent?

FRANS

Mijn opa is doodgegaan.

TITUS

Dat kun je niet vergelijken. Een dode opa is lang niet zo zielig, als een dode vader.

Jij kende hem bijna niet. Je zag hem haast nooit.

FRANS

Omdat jij er nooit heen wou. Omdat jij altijd aan het koken bent in dat stomme restaurant.
Maar wij schreven.

TITUS

Af en toe een ansichtkaartje, bedoel je.

FRANS

Nietwaar. We belden ook. Ik weet meer over hem dan jij, Geke weet ook meer over hem dan jij.

TITUS

Wat denk je wel niet. Ik heb een heel verleden met hem. Ik heb mijn jeugd met hem doorgebracht. Ik heb ruzie met hem gemaakt. Dan leer je iemand wel kennen. Altijd wou hij zijn zin, altijd. Neem nou die vuistbijl. We hadden hem samen gevonden, niet ver van huis, bij het populierenlaantje. En ik wou hem natuurlijk hebben, want ik was een kind. Maar nee hoor, daar was ik veel te klein voor, het was geen speelgoed enzovoort enzovoort. Uiteindelijk kwam mama Deedee eraan te pas. Die zei domweg, als jij die jongen niet onmiddellijk zijn vuistbijl geeft, dan mag je niet meer bij me in bed.

TANJA

Wat Freek deed met jou, doe jij met Frans.

TITUS

Wat?

TANJA

Wat Freek deed met jou, doe jij met Frans. Afpakken.

FRANS

Ja!

TITUS

Maar ik ga niet in hongerstaking tegen m'n eigen vader.

FRANS

Omdat dat niet kan, omdat hij dood is.

TITUS

Dat weet ik. Dat hoef je er niet in te wrijven.

TANJA

Jullie zijn allebei boos op je vader, omdat hij jullie bijl heeft afgepakt. Toch?

TITUS

Ja.

FRANS

Ja.

TANJA

Hoe denken jullie dat op te lossen?

Tanja af.

TITUS

Zullen we vrede sluiten? Een eskimokus.

FRANS

Waarom ga je die bijl niet terughalen. Ik heb zo'n honger.

TITUS

Omdat ik dat echt niet wil. jij moet eerst ophouden met dat idiote Gandhigedoe. Ik vind dat je niet op zo'n manier met mij om mag gaan.

FRANS

Ik ben nog maar een kind. Een vader laat zijn kind toch geen honger lijden.

TITUS

Je doet het zelf. Van mij mag je zoveel eten als je wilt.

FRANS

Een vader mag niet afpakken van z'n eigen kind.

TITUS

Misschien heb ik dat fout gedaan, daar kunnen we het over hebben, maar je moet eerst weer gaan eten.

Tanja komt op met een emmer.

TANJA

Kijk eens wat ik heb gevonden in het aanrechtkastje? Een emmer met een dooie vis.

FRANS

Dappere Dodo.

TANJA

Wat?

FRANS

Dappere Dodo, een zilvervoorn. Die heeft Geke gevangen voor opa Freek.

TANJA

Wat zal ik er mee doen?

FRANS

We moeten hem aan Geke geven.

Tanja zet de emmer neer en gaat de keuken weer in. Frans kijkt in de emmer.

FRANS

Waar zou opa Freek nu zijn?

TITUS

Ik weet het niet, jongen. Ik weet het niet.

Titus kijkt in de emmer.

TITUS

Dat is geen zilvervoorn, dat is een snotbaarsje.

Tanja komt binnen met drie stukken taart.

TANJA

Taart.

TITUS

Lekker. Kom op, we gaan eten. Ik meen het, het heeft lang genoeg geduurd. Frans, ik word echt boos, vooruit. Of moet ik het er soms in stoppen. Ik doe het hoor, ik meen het, je gaat nu eten. Vooruit, eet op. Vooruit doe je mond open.

Titus probeert de taart in Frans' mond te krijgen. Frans stribbelt tegen. De taart gaat in het gezicht van Titus.

TANJA

Nou is het genoeg geweest. Jullie moesten je kapot schamen. Ik weet niet of je het door hebt, Titus, maar onze vader is dood. En ik weet niet of jij het door hebt, Frans, maar jouw opa is dood. Onze moeder is ook dood, Titus, wij zijn wees. Er is niemand meer die voor ons zorgt. Wij zijn alleen op de wereld. En misschien dat jij dat kunt vergeten, omdat je liever ruzie maakt met je zoon, maar ik kan dat niet. Ik heb niemand. Ik wil niet zielig doen, maar terwijl jullie zitten te bekvechten, hoor ik de hele tijd zijn stem. Ik mis papa's stem. Ik zie voor me hoe hij staat te praten boven op de dijk. Ik zie de steltlopers die kleine sprintjes trekken over het wad, ik hoor mezelf denken 'hou nou eens je mond, hou nou eens je mond', maar nu mis ik het. Ik zou er alles voor over hebben. Zoals hij stond te praten met dat witte haar en die bruine aow-ers kop, zwaaiend met zijn stok als een oude zeegod, onsterfelijk. Onsterfelijk ondanks dat rottige hart. Hoe kan het dat die man dood is, hoe kan het.

Tanja af, Titus gaat achter haar aan.

Geke op.

GEKE

Is er iemand jarig?

FRANS

Nee. Wil je een stuk?

GEKE

Nee, dank je.

FRANS

Je mag alles opeten. Ik ben toch in hongerstaking.

GEKE

In wat?

FRANS

In hongerstaking. Die vuistbijn, ik heb hem niet meer. Ik had hem wel echt gekregen, maar mijn vader vindt dat ie van hem is. Hij heeft hem afgepakt en naar het archeologisch museum gebracht. En toen heb ik gezegd: ik eet niet meer. Ik eet niet, voordat je mijn vuistbijn terug geeft.

GEKE

Goh.

FRANS

Ik heb al twee dagen niks gegeten.

GEKE

Wat goed, zeg. Ik vind dat steengoed.

FRANS

Ja?

GEKE

Steengoed. Ze denken dat ze alles kunnen, omdat ze sterker zijn.

FRANS

Ik heb alleen zo'n honger. Straks laat hij me gewoon doodgaan.

GEKE

Natuurlijk niet, 't is toch je vader. Je moet gewoon aan andere dingen denken. Aan... aan...

FRANS

Je vis. Dappere Dodo. Hij is dood.

GEKE

Wat?

Hij is dood. FRANS

Geke ziet de emmer en deinst terug.

Zat hij nog in de emmer? GEKE

Ja. FRANS

Freek wou de vijver schoon maken, voor hij hem erin zette. Daar is hij natuurlijk niet aan toe gekomen. GEKE

Wil je het niet zien? FRANS

Geke durft niet goed te kijken.

Wat een witte buik. GEKE

Freek zegt dat alle leven begonnen is in het water. En dat later, de voorouders van de mensen, weer teruggegaan zijn in het water. Daarom hebben mensen ook geen haren op hun lichaam, net als de vissen. Behalve op hun hoofd dan, want daar maakt het niet uit. Je hoofd hou je boven water. En daarom gaan de mensen op vakantie naar zee, omdat ze heimwee hebben naar het water.

En daarom huilen mensen ook. Alleen dieren die in zee leven, kunnen huilen.

Waarom zijn ze dan weer aan land gegaan. Onze voorouders. FRANS

Dat weet ik niet. GEKE

Misschien waren dat de Batavieren. FRANS

GEKE

Vanwege die bijl...

FRANS

Ja.

GEKE

Is ie wel dood?

FRANS

Dat lijkt me wel.

GEKE

Misschien moeten we... misschien heeft hij te weinig te eten gehad. Hij heeft natuurlijk al die tijd in die emmer gezeten. Twee weken lang heeft hij geen eten gehad.

FRANS

Dat maakt niet uit. Je kan heel lang zonder eten. Gandhi heeft wel eens langer dan een maand niet gegeten.

GEKE

Maar wat dan? Wat is het dan? Waarom is ie dan dood gegaan?

FRANS

Misschien dat hij niet genoeg lucht kreeg. Net als opa. Die viel toch ook weg, af en toe?

GEKE

Ja, ik heb hem wel eens gevonden in de tuin. Dan moest hij aan de zuurstoffles.

FRANS

Misschien is Dodo ook weggevallen. Misschien moet hij ook aan de zuurstoffles... die is al weg, shit, die hebben ze al opgehaald.

GEKE

Wat dan? Wat doen we dan?

FRANS

De fietspomp. Er is hier een oude fietspomp. Als we eens lucht in die emmer pompen.

GEKE

Ja.

Frans graaft in de dozen op zoek naar de fietspomp. Hij haalt hem eruit.

FRANS

Hebbes. Hou jij hem in het water, dan pomp ik. Hou hem maar een beetje voor z'n bek.

Frans begint te pompen.

GEKE

Hij beweegt! Ik zag hem bewegen! Nog eens! Harder! Harder! Hij leeft! Hij zwemt!

FRANS

Allemachtigmoedergordijnkap!

GEKE

Ik ga hem eten geven! Heb je brood!

Geke rent naar de keuken en pakt een stuk brood.

GEKE

Kom maar lieverd. Kom maar. Hij eet! Hij springt er bijna uit! Hou maar op met pompen! Joehoe!!

FRANS

Joehoe!!

GEKE

Wat een goed idee van jou. Dag dappere Dodo, dag. Kijk, dit is Frans. Zeg maar 'dag Frans.'

Titus en Tanja op.

FRANS

E

Wij hebben dappere Dodo weer levend gemaakt. Met de fietspomp. Moet je kijken. Hij leeft! We hebben lucht in het water gepompt.

TITUS

Wat goed.

TANJA

Wat knap van jullie.

Titus begint gedachteloos taart te eten. Geke kijkt naar hem.

GEKE

Hufterig.

TITUS

Wat?

GEKE

Dat is hufterig.

TITUS

Pardon?

GEKE

Gemeen zijn, omdat je niet uit je ogen kijkt. Mijn moeder noemt dat hufterig.

TITUS

Leuke moeder heb jij. En waarom ben ik gemeen, als ik vragen mag?

GEKE

Taart eten, terwijl je eigen kind honger heeft, dat is gemeen.

TITUS

Vinden jullie dat ook? Vinden jullie mij ook gemeen?

Zeg het gerust, wildvreemden noemen mij een hufter, dus houd je niet in. Of laten we erover stemmen. We leven per slot van rekening in een democratie. Wie vindt mij hufterig?

Drie handen gaan omhoog.

TITUS

E

Dat is duidelijk. Bedankt. Laten we dan ook maar gaan stemmen over de rest. Wie heeft gelijk, Titus of Frans? Wie is voor Titus?

Titus steekt zijn hand omhoog.

TITUS

Dat is een stem voor Titus. En wie is voor Frans?

Drie handen gaan omhoog.

TITUS

Juist. Je krijgt je zin, etter. Ik ben het er niet mee eens, ik vind je een kleine terrorist, maar je tante verliest haar respect voor mij, heeft ze mij zojuist meegedeeld, en vreemden noemen mij een hufter, dus ik zal het wel weer mis hebben....

Hij pakt de telefoon.

TITUS

Met Terpstra. Ik heb twee dagen geleden een vuistbijl gebracht. Die wil ik terug. Hoezo niet een echte?
Is dat waarheid of giswerk?
Ik bedoel: weet u dat zeker, of slaat u er een slag naar. Misschien is het een volk dat u niet kent.
Dat kan toch, dat er dingen zijn die u niet weet. Lijkt me nogal waarschijnlijk eerlijk gezegd.
Hoe dan ook, ik wil hem terug.
Weggegooid? Hoe bedoelt u? Hoezo niks waard? Dat maak ik zelf wel uit.
Haal dat ding dan onmiddellijk uit de vuilnisbak.
Jezuskankerkaasennijptang. Wie denkt u wel niet dat u bent. Dat is een ding waar zorg aan is besteed, een of andere kaninefaat heeft daar dagen aan gewerkt. En ik heb dat ding gekregen, ik bedoel 'wij', wij hebben dat ding gekregen, hoe haalt u het in uw hoofd. Sodemieter toch op met uw glimmende afslagrandjes. Hufter!

Hij smijt de hoorn op de haak.

TITUS

Die vent heeft hem gewoon weggegooid. Bij het vuil. En de vuilnis is net opgehaald. Hij zag de wagen nog weggrijden.

GEKE

Naar de vuilnisbelt. Je moet naar de vuilnisbelt. Als je nou wacht bij de
ingang. Dan hoef je alleen maar de lading van die ene auto uit te spitten.

TITUS

Ik ben niet gek.

GEKE

Frans houdt niet eerder op voor hij die bijl terug heeft.

TITUS

Natuurlijk wel.

Om nu nog vol te houden, dat zou wel heel onredelijk zijn. Toch Frans?
Toch? Je gaat toch niet... Je laat me toch niet tussen de stinkende troep...

Frans valt flauw.

TITUS

O God. Frans! Frans!

Frans komt bij.

FRANS

Ik was even weg, ik was op een heel mooi eiland. We deden een spel met
doosjes. En wie de meeste doosjes had, die kreeg een vuistbijl.

TITUS

Frans! Frans, hoor je mij.

FRANS

Het was niet frans, het was engels, Engeland.

TITUS

Dit gaat niet goed. O God.

TANJA

Vooruit, naar de vuilnisbelt.

TITUS

Frans, het spijt me. Ik ga, ik ga nu de bijl voor je halen. Ga jij dan eten?

E

FRANS
Ja.

TITUS
Beloof je het.

FRANS
Ja.

TITUS
Godzijdank. Zeg maar tegen Tanja wat je wilt hebben. Alles mag.

Titus rent af.

GEKE
Gaat het een beetje?

FRANS
Ja hoor.

TANJA
Wat wil je eten?

FRANS
Ik heb niet zo'n honger.

TANJA
Neem dan eerst een kop bouillon.

FRANS
Goed.

Tanja af.

GEKE
Hoe voel je je?

FRANS
Een beetje raar. 't is zo warm.

GEKE

Om te stikken. Ik ga dappere Dodo even in de vijver zetten. Ik kom zo terug.

Geke af.

Zacht gerommel van onweer in de verte.

Een oude man komt op, druipend van het water, het is Freek.

FREEK

Hé Frans. Jongen. Wat leuk om je te zien. Het is hier een beetje... koud. Heb je de kachel wel aan.

FRANS

Opa? Wat doe jij hier?

FREEK

Ehhh...ja... ik ben het even kwijt... er was iets... iets belangrijks... kijk, Deedee heeft een knoop in m'n zakdoek gelegd... het is ook zo druk... het praten gaat nog heel goed, maar het geheugen... het is een zootje de laatste weken, de dingen van vroeger, van lang geleden die weet ik nog precies, maar als je me dan vraagt welke dag het is, of wat ik vanmorgen op de boterham heb gehad, kalmoes of beenbreek, al sla je me dood... Zullen wij samen grafheuveltjes gaan zoeken? Daar heb ik nou echt zin in. Niet tegen Deedee zeggen, want ik moet een boodschap voor haar doen... wat was dat maar weer? Bliksem.

FRANS

Opa, jij bent dood.

FREEK

Oja?

FRANS

Ja.

FREEK

Dan is dit zeker niet echt. Ik dacht al.

FRANS

Jij hoort hier niet meer.

FREEK

Nee hè.

FRANS

Nee.

FREEK

Wel jammer.

FRANS

Ja, heel jammer. Ik vind het heel jammer, opa.

FREEK

Weet je wat ik het mooiste vond, hoe jij op je rooie fietsje over de zandweg racete. Oma Deedee was net dood en ik had dat dat fietsje voor jou gekocht. Hoe je daar ging, op en neer, dwars door de plassen. Af en toe viel je, maar het kon je niks schelen, je wreef even over je knie en je stapte weer op. Ik heb wel een uur staan kijken vanachter het schuurtje, ik dacht: zo'n klein ventje en zo moedig. Dat heeft me toen gered, jij hebt me toen gered. Gek, hè. Als kind droom je ervan een held te zijn en mensen te redden. En later, dan vergeet je dat. Maar het is toch waar, soms moet je iemand redden, en soms moet je gered worden. Op een andere manier dan je als kind denkt, maar toch...

Titus! Ik weet het weer! Je vader, je moet je vader redden! Hij is in nood. Hij is gevallen op de vuilnisbult.

Wat? O. Ik moet weer terug, gelazer met het kleine grut, zwaar weer op komst, de hele biotoop is van slag. De donderkoppies zijn bijna niet te houden, om over de schrijvertjes maar te zwijgen. Je denkt, je krijgt rust, een beetje tuutjefluten, maar vergeet het maar, ik heb er m'n handen vol aan. Geef ze een dikke kus.

Hij ziet de schelp van Geke.

FREEK

Oef, wat mooi. Ik neem deze even mee als je het niet erg vind.

Freek af met schelp.

Dag opa. FRANS

Tanja! Geke! FRANS
Tanja en Geke op.

Wat is er? TANJA

Papa is in gevaar. We moeten erheen. Hij is gevallen op de vuilnisbelt. FRANS

Hoe weet je dat? TANJA

Dat zei opa Freek. Kom FRANS

Opa Freek? TANJA

Ja. Hij kwam ons waarschuwen. FRANS

Doe niet zo gek. TANJA

Echt waar. Hij kwam om te waarschuwen. Oma Deedee had hem gestuurd. Hij heeft jouw schelp meegenomen. Kijk dan. FRANS

Weet je zeker dat je niet sliep, of flauw bent gevallen net als daarnet? Toen TANJA

dacht je dat we op een eiland zaten.

FRANS

Nee, echt niet. Kom nou. Het is geen giswerk.

GEKE

Erop af. Kom op Tanja!

TANJA

Nou, vooruit dan maar. Weet jij hoe laat de bussen gaan?

FRANS

Dat duurt veel te lang! We moeten snel zijn. Op jouw motor!

TANJA

Met z'n drieën? Ik weet niet of dat gaat.

FRANS

Natuurlijk wel. Kom!

TANJA

We krijgen onweer.

FRANS

(tot publiek) Zwarte lucht,
merel vlucht,
drup op wang,
kind is bang.

SCENE 4

Op de vuilnisbelt. Storm, donder, bliksem.

FRANS(off-stage)

Papa! Papa!

Frans op.

FRANS

Papa, waar ben je!

O god, als we hem maar vinden, laat er niks gebeurd zijn, niet doodgaan papa, niet doen. Papa! Die bijl kan me gestolen worden! Klote Batavieren. Papa, waar ben je! Papa!

Titus ligt onzichtbaar in een gat.

TITUS

Help. Hellep.

Ze zien elkaar.

FRANS

Papa?

TITUS

Frans!

FRANS

Kun je bij mijn hand?

TITUS

Nee.

Frans pakt iets waarmee hij Titus uit het gat kan trekken.

FRANS

Pak aan.

Frans trekt Titus omhoog.

TITUS

Aah.

FRANS

Doet het pijn.

TITUS

Ik heb m'n enkel verzwikt, maakt niet uit. Ik ben zo blij, ik ben zo blij om je

46

te zien. Ik dacht even dat... ik was even weg. Ik maakte me zo'n zorgen. Heb je gegeten?

FRANS

Beetje.

TITUS

Gelukkig. Kun je het me vergeven? Ik ben af en toe zo'n vervelende man. Ik weet ook niet waarom.

Je kunt heel vervelend doen tegen iemand en ruzie maken en toch heel veel van iemand houden. Dat kan, dat kan echt, dat moet je geloven. Jij bent het belangrijkste voor mij op de hele wereld.

FRANS

Het was ook wel flauw van mij dat ik zo lang doorging. Dat was echt flauw.

TITUS

Wij zijn allemaal stijfkoppen. En driftig. Ik hoop alleen... ik... weet je waar ik bang voor was, toen ik hier lag? Dat jij bang bent voor mij. Ik ben vroeger bang geweest voor Freek, als hij boos werd.

FRANS

Ik ben niet bang voor jou. Ik ga gewoon in hongerstaking.

TITUS

Als je het maar laat. Dat meen ik.

We kunnen ruzie maken, maar we zijn geen vijanden. Zullen we dat afspreken, dat we geen vijanden zijn?

FRANS

Ja.

TITUS

Goed.

Wat denk je, zullen we de bijl gaan zoeken?

FRANS

Je kan niet eens lopen.

TITUS

Nee.

FRANS

Leun maar op mij, papa.

Tanja en Geke op.

TANJA

Je hebt hem gevonden. Leef je nog, broertje?

TITUS

Ja.

FRANS

Wij nemen de auto.

Frans en Titus af.

TANJA

Kijk, een ouwe theepot. Zou die het nog doen?

GEKE

Nee.

TANJA

Dag, oud ding. Eens stond jij te flonkeren op het laktafeltje van een nette dame, maar nu ben je dof en gebutst. Niemand wil je meer hebben. Of zal ik hem toch proberen?

GEKE

Nee.

TANJA

Nee.
Wat missen we hem, hè.

GEKE

Ja.

TANJA

We hebben het wel mooi gehad, toch.

GEKE

Heel mooi.

TANJA

Weet je nog van de geit en de postbode?

GEKE

Ja. Wat was die boos.

TANJA

Wil jij nog iets hebben, een aandenken ofzo.

GEKE

Nee.
Wat heeft hij veel, hè.

TANJA

Freek kon niet goed weggooien. En ik ook niet. We kunnen er niet tegen dat dingen hun tijd hebben gehad, dat ze voorbij zijn.

GEKE

Moet ik mijn moeder langssturen? Die kan heel goed weggooien, die vindt dat lekker. Weet je wat ze dan zegt? 'Hi ha hopsakee, opgedonderd, weg ermee.'

TANJA

Goeie moeder heb jij. 'Hi ha hopsakee, opgedonderd, weg ermee.'

Ze gooit de theepot weg.

SCENE 5

Terug in het huis van Freek. Titus zit in een stoel met zijn been omhoog en de wandelstok van Freek naast zich. Tanja is grote opruiming aan het houden. Frans is taart aan het eten.

TITUS

Mama komt morgenochtend.

FRANS

Leuk.

TITUS

Ik heb gezegd: gooi de tent maar gewoon even dicht, zeg alles maar af, 't is niet anders.

TANJA

Maar we zijn nu bijna klaar.

TITUS

Ja...
Wat gooi je daar weg?

TANJA

Troep. Lege potjes en een oud zeepbakje. Hi ha hopsakee.

TITUS

Mag ik even zien? Dat zeepbakje vind ik best leuk.

TANJA

O ja?

TITUS

Mooi zeegroen.

TANJA

Alsjeblieft.

TITUS

Hing dat niet in het oude huis in de badkamer?

TANJA

Geen idee.

TITUS

Ik wil de dingen sowieso nog even rustig doornemen. Je had wel gelijk. Weggooien kan altijd nog.

TANJA

Ik wou er juist eens flink met de bezem doorheen. Ik wou al die dozen van mij ook wegdonderen.

TITUS

Dat moet je niet doen. Dat zou ik heel jammer vinden. Geef het dan maar aan mij.

TANJA

Goed.

TITUS(tot Frans)

En als m'n enkel dan wat beter is, gaan wij op zoek op de vuilnisbelt, ja?

FRANS

Goed.

TANJA

Laat toch liggen. Dat bijltje ligt daar goed. Misschien dat er over een paar duizend jaar opnieuw een jongen langskomt die denkt 'Hé...'

Geke op.

GEKE

Ik heb Freek gezien.

TITUS

Jij ook al?

GEKE

In de vijver. Hij zit in de vijver. Hij is een vis geworden.

TITUS

O?

GEKE

Er zitten volgens mij twee vissen in, terwijl ik er maar één in heb gestopt. En die ene was Deedee. Dat hadden wij niet door, maar dat was Deedee. Dappere Dodo. Als je dat afkort, krijg je D.D., Deedee. Zij kwam natuurlijk opa halen en nu zijn ze weer met z'n tweeën.

TITUS

Leuk bedacht, mooi giswerk.

GEKE

Nee echt. Hij keek me aan, een beetje scheef, net als Freek, en toen gaf hij een knipoog.

TANJA

Je zou zo een kleinkind van hem kunnen zijn.

GEKE

't is echt waar. Kom je kijken, Frans.

FRANS

Nog even m'n taart opeten.
Papa, wat is dat eigenlijk, dood?

TITUS

Ach, ik weet niet. 't is iets groots, maar tegelijk stelt het ook niks voor. Ik bedoel, als je er goed over nadenkt, dan krijgt de dood nog niet dat voor elkaar. Eindeloos doet ie erover. Hij slaat maar wat in het wilde weg. En als het dan een keertje raak is, dan raakt hij je kleine teen, of je enkel. De dood is een sukkel, een vijand van niks. Neem nou Freek, zesenzeventig jaar heeft de dood erover gedaan om hem eronder te krijgen. Zesenzeventig jaar. En wat heeft hij wel niet allemaal kunnen doen in die tijd, wat heeft hij allemaal wel niet meegemaakt. Misschien heeft de dood het laatste woord, maar dat is dan wel mooi te laat. Wat gedaan is, kan niet worden teruggenomen.

FRANS(tot publiek)

Gras groeit,
koe loeit,
poes spint,
leven wint.

TITUS

Laten naar het graf van Freek gaan.

EINDE